

ΑΠΟΦΑΣΗ
Ετήσιου Τακτικού Συνεδρίου
Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας
Θεσσαλονίκη, 1-3 Δεκεμβρίου 2016

- **ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΕΙΣ ΑΔΙΑΠΡΑΜΑΤΕΥΤΕΣ ΘΕΣΕΙΣ**

- **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ / ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2017**

- **Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ»**

- **ΟΙ 12 ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ – ΤΟΜΕΣ**

- **ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΚΕΔΕ**
 - ✓ **Συνταγματική Αναθεώρηση**
 - ✓ **Αντιμετώπιση του προσφυγικού – μεταναστευτικού**
 - ✓ **Ενημέρωση και Διεκδίκηση εφαρμογής των 12 Μεταρρυθμίσεων – Τομών**
 - ✓ **Επιτροπή «Καλλικράτη» ΥΠ.ΕΣ.**
 - ✓ **Συνεργασία ΚΕΔΕ – ΕΝΠΕ**

ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΕΙΣ ΑΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΕ ΡΗΞΗ

1. Καμία περαιτέρω περικοπή πόρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού στον Προϋπολογισμό του 2017 και άμεση συζήτηση με την Κυβέρνηση για την απόδοση της νέας γενιάς παρακρατηθέντων της περιόδου 2010 – 2016, με πρώτο βήμα την απόδοση 215 εκ. ευρώ το 2017.
2. Επαναφορά της ειδικής δωσιδικίας των δημάρχων, έτσι ώστε να δικάζονται σε πρώτο βαθμό από το Εφετείο. Επίσης, να τίθενται σε αργία οι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης που παραπέμπονται αμετακλήτως για κακούργημα, μόνο στην περίπτωση που τους έχει επιβληθεί ο περιοριστικός όρος της προσωρινής κράτησης με το παραπεμπτικό βούλευμα (τροποποίηση εδάφ. Β, παρ. 2, άρθρο 236, Ν. 3852/2010).
3. Η ΚΕΔΕ δεν συζητά την αλλαγή του εκλογικού συστήματος ανάδειξης των δημοτικών αρχών, πριν ολοκληρωθεί προηγουμένως ο διάλογος για τη μεταρρύθμιση του Κράτους. Η ΚΕΔΕ διαφωνεί με την προτεινόμενη από την Κυβέρνηση αλλαγή του εκλογικού συστήματος (απλή αναλογική), διότι αυτή οδηγεί, στην πράξη, σε ακυβερνησία και διάλυση των δήμων.
4. Εκπόνηση ολοκληρωμένου Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου για τη διαχείριση του προσφυγικού και του μεταναστευτικού, με την ισότιμη συμμετοχή της ΚΕΔΕ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ / ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2017

Σύμφωνα με την ΚΕΔΕ ο Κρατικός προϋπολογισμός 2017 για την Τοπική Αυτοδιοίκηση προβλέπει τα εξής:

- Περικόπτονται τα 214 εκατ. € των παρακρατηθέντων.
- Οι επίσημες συνολικές μειώσεις που προβλέπονται αντιστοιχούν σε 2,5 μηνιαίες καταβολές ΚΑΠ, για κάθε δήμο.
- Η μείωση που προβλέπεται, όσο και να προσπαθήσουν οι δήμοι, θα επηρεάσει την προσφορά υπηρεσιών στους δημότες.
- Επιβάλλει στην ΤΑ να αυξήσει, το 2017, τα έσοδα της από φόρους και τέλη. Μόνο για τα ανταποδοτικά τέλη προβλέπει αύξηση 14%.

- Ούτε τα μισά από αυτά που προβλέπει ο Ν. 3852/2010 δεν αποδίδονται στους δήμους με τον ΚΠ 2017.
- Μόνο η προβλεπόμενη αύξηση των φορολογικών εσόδων των ΚΑΠ (ΦΕΦ&ΝΠ,ΦΠΑ,ΕΝΦΙΑ), χωρίς να υπολογίζονται ΠΟΕ, θα έπρεπε να οδηγήσει σε αύξηση πόρων των δήμων κατά 400 εκατ. €.
- Στο Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Σταθερότητας δεν προβλέπονται αυτού του είδους οι μειώσεις στους δήμους.
- Οι μειώσεις που επιβάλλονται στους δήμους ξεπερνούν κατά 300% τις αντίστοιχες συνολικές μειώσεις της Γενικής Κυβέρνησης.
- Οι επενδύσεις που αφορούν την ΤΑ, συνεχώς φθίνουν με αποτέλεσμα μεταξύ 2015/2017 να έχουν μειωθεί κατά 35%.
- Η Εισηγητική έκθεση επιβάλλει στους δήμους, για το 2017, 70 εκατ πλεονάσματα

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ:

1. Να εγγραφεί ποσό ίσο με 214 εκατ. € στον Κρατικό Προϋπολογισμό 2017, ως η πρώτη δόση της νέας γενιάς παρακρατηθέντων.
2. Να αρχίσει άμεσα η συζήτηση για τη νέα γενιά παρακρατηθέντων. Μόλις κλείσει η συζήτηση, το ποσό των 214 εκατ. € του 2017 θα συμψηφιστεί στο συνολικό ποσό.
3. Να εφαρμοστεί **κατά γράμμα** ο Ν. 3852/2010.
4. Να υπάρξει γενναία αύξηση του ΠΔΕ με ειδικό κωδικό, αυξημένης συμμετοχής, για τα δημοτικά έργα.
5. Να σταματήσει επιτέλους το «ανέκδοτο» με τα πλεονάσματα της Τ.Α.

Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ»

Το Τακτικό Συνέδριο 2016 της ΚΕΔΕ υιοθετεί τις αποφάσεις του Έκτακτου Συνεδρίου της ΚΕΔΕ στο Βόλο για την Αναθεώρηση του «Καλλικράτη», που επισυνάπτονται στην παρούσα Απόφαση και αφορούν στα ακόλουθα:

- **ΤΙΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ**

- α. το Σύστημα Διακυβέρνησης
 - β. τις αρμοδιότητες
 - γ. την οικονομική διαχείριση
 - δ. το προσωπικό των ΟΤΑ
 - ε. την καταστατική θέση των αιρετών
 - στ. τους συμβασιακούς θεσμούς
 - ζ. τα ιδρύματα, τα νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις των ΟΤΑ
 - η. την εποπτεία, τον έλεγχο και τους ελεγκτικούς θεσμούς
- ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ
 - ΤΗ ΔΙΑΒΑΘΜΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΔΗΜΩΝ – ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
 - ΤΟ ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Συμπληρωματικά προς την παραπάνω Απόφαση, προτείνει και διεκδικεί τα ακόλουθα:

- Να προωθηθεί νομοθετική ρύθμιση που να προβλέπει ότι οι Δημοτικές Επιχειρήσεις ως Ν.Π.Ι.Δ. δεν υπόκεινται σε κατασταλακτικό δημοσιονομικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο , αλλά μόνον σε έλεγχο οικονομικό, στα πλαίσια Αστικής Ευθύνης. Στο Δ.Σ. της ΚΕΔΕ ανατίθεται η λήψη σχετικής νομοθετικής πρότασης που θα εξειδικεύει το περιεχόμενο της προτεινόμενης ρύθμισης.
- **ΕΙΔΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤΟ ΝΈΟ ΚΩΔΙΚΑ ΔΉΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ** που θα αναγνωρίζει τις νομικές αποκλίσεις των διαφορετικών κατηγοριών Δήμων από τις κανονιστικές ρυθμίσεις που αφορούν το «μεσαίο Δήμο»

Το Υπουργείο Εσωτερικών και η ΚΕΔΕ είναι αναγκαίο να εκπονήσουν το νέο Κώδικα Δήμων και Περιφερειών με βάση την πολυμορφία της χώρας και με Δήμους διαφορετικών κατηγοριών, σύμφωνα με τις ακόλουθες κατευθύνσεις :

- α) **εκπόνηση ειδικού κεφαλαίου στο νέο Κώδικα Δήμων και Περιφερειών** που θα αναγνωρίζει τις νομικές αποκλίσεις των διάφορων κατηγοριών Δήμων από τις κανονιστικές ρυθμίσεις που αφορούν τον «μεσαίο Δήμο»,
- β) **οργανωτική κατηγοριοποίηση των Δήμων** (οργανισμοί εσωτερικής υπηρεσίας, προσωπικό κλπ),

- γ) βελτίωση του συστήματος κατανομής των Κ.Α.Π. στους Δήμους (και στις διαδημοτικές δομές τους) και
- δ) εκπόνηση ενός μεσοπρόθεσμου ολοκληρωμένου επιχειρησιακού σχεδίου για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που θα αποφασιστούν.

➤ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

Η προετοιμαζόμενη μεταρρύθμιση πρέπει να συνοδεύεται από ένα **Πρόγραμμα Υποστήριξης Εφαρμογής της Μεταρρύθμισης** (τουλάχιστον 5ετές), όπως το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.) που περιλάμβανε το Πρόγραμμα «Καποδίστριας» (το πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. νομοθετήθηκε με τον «Καλλικράτη» αλλά δεν υλοποιήθηκε).

Οι Πόροι του Προγράμματος μπορεί να προέρχονται από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014–2020 και Εθνικούς πόρους και πρέπει να διασφαλιστούν νομοθετικά και προγραμματικά.

Για την εφαρμογή του Προγράμματος υπογράφεται Προγραμματική Σύμβαση Υπουργείου Εσωτερικών–ΕΝΠΕ–ΚΕΔΕ. Ενώ ως αρχή διαχείρισης του προγράμματος ορίζεται διαχειριστική αρχή με συμμετοχή της ΚΕΔΕ.

ΟΙ 12 ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ – ΤΟΜΕΣ

Το Τακτικό Συνέδριο 2016 της ΚΕΔΕ εκτιμά ότι η νέα διοικητική μεταρρύθμιση δεν μπορεί πλέον να αφορά μόνο την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά το συνολικό διοικητικό σύστημα της χώρας : **Κεντρική και Αποκεντρωμένη Διοίκηση – Περιφέρειες – Δήμους.**

Για το λόγο αποφάσισε να προτείνει στην Κυβέρνηση, τα κοινοβουλευτικά πολιτικά κόμματα, τους κοινωνικούς φορείς και την κοινωνία τις ακόλουθες

12 ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ – ΤΟΜΕΣ

για ένα Ισχυρό Επιτελικό Κράτος

με ενισχυμένο το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

στην Ανάπτυξη και την Κοινωνική Συνοχή

1. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΕΝΩΝ ΔΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Προτείνουμε τη διοικητική μεταφορά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση όλων των αποκεντρωμένων υπηρεσιών της Κεντρικής και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που είναι χωροθετημένες σε περιφερειακό ή δημοτικό επίπεδο, στην αντίστοιχη Περιφέρεια ή το Δήμο, είτε οι αρμοδιότητές τους αφορούν «τοπική υπόθεση», είτε αφορούν «αποστολή του κράτους» (οπότε θα ασκούνται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση κατ' εκχώρηση εξουσίας από την Κεντρική Διοίκηση).

Με τον τρόπο αυτό, η αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων συνοδεύεται από τους αντίστοιχους πόρους, διότι διασφαλίζεται η συνολική υπαγωγή των μεταφερόμενων υπηρεσιών στην πολιτική διεύθυνση της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με το σύνολο των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων και της υλικοτεχνικής υποδομής τους, χωρίς να χρειαστεί η χωρική μετακίνηση του προσωπικού και της υποδομής αυτών.

Ενδεικτικά, οι κρατικές δομές που προτείνουμε να μεταφερθούν διοικητικά στην πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι οι ακόλουθες :

1. τα Κοινωνικά Ιδρύματα
2. τα Νηπιαγωγεία
3. τα Γραφεία του ΟΑΕΔ.
4. οι Δομές πρόληψης και οι Δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, περιλαμβανομένων των Κέντρων Υγείας (ιδίως των αστικού τύπου), πλην του υγειονομικού προσωπικού τους.

2. ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ «ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ»

Ο θεσμός της «διοικητικής υποστήριξης» του Ν.3852/2010 («Καλλικράτης») δεν δικαίωσε τις προσδοκίες του νομοθέτη, διότι επιχειρήθηκε η ρύθμιση μόνο με νομικές διατάξεις, ενός ζητήματος που είχε και επιχειρησιακό χαρακτήρα.

Το ζήτημα αυτό χρειάζεται επαναρρύθμιση, η οποία να περιλαμβάνει όχι μόνο κανονιστικές διατάξεις, αλλά και ένα επιχειρησιακό σχέδιο το οποίο :

- 1 να καταγράφει και να αξιολογεί την υπάρχουσα κατάσταση,
2. να προσδιορίζει τις δομές (με την οργάνωση, το προσωπικό, την υλικοτεχνική υποδομή και τους πόρους), που πρέπει να έχουν οι Δήμοι οι οποίοι θα παρέχουν τη διοικητική υποστήριξη,

3. να υπολογίζει τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους που απαιτεί η δημιουργία νέων υπηρεσιακών μονάδων από τους υποστηριζόμενους Δήμους προκειμένου να αποκτήσουν αυτοτελή λειτουργία και
4. να καταλήγει σε ένα Σχέδιο Μετάβασης με συγκεκριμένο οδικό χάρτη, σύστημα διοίκησης και διασφαλισμένους πόρους.

Στο μεταβατικό διάστημα, μέχρι την επαναρρύθμιση του ζητήματος, προτείνουμε την αξιοποίηση του θεσμού της σύμβασης διαδημοτικής συνεργασίας του άρθρου 99 του Ν.3852/2010.

3. ΜΕΤΑΦΟΡΑ «ΠΑΚΕΤΩΝ» ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ

Προτείνουμε τη μεταφορά «πακέτων» αρμοδιοτήτων στους Δήμους, όπως :

- Η αδειοδότηση και ο έλεγχος της λειτουργίας όλων των νομικών προσώπων του τομέα της κοινωνικής πρόνοιας του δημόσιου τομέα, του ιδιωτικού τομέα και του κοινωνικού τομέα.
- Η αδειοδότηση της άσκησης του επαγγέλματος όλων των φυσικών προσώπων–επαγγελματιών του τομέα της κοινωνικής πρόνοιας και ο έλεγχος της εφαρμογής των όρων της χορηγηθείσας άδειας.
- Η χωροθέτηση, η αδειοδότηση και ο έλεγχος της λειτουργίας των λαϊκών αγορών.

Παράλληλα θεωρούμε απολύτως αναγκαίο να εκδοθούν άμεσα το Προεδρικό Διάταγμα και οι Υπουργικές Αποφάσεις που προβλέπονται στα άρθρα 95 και 206 του Ν. 3852/2010, ώστε να υλοποιηθούν οι διατάξεις το Νόμου που προέβλεπαν τη μεταβίβαση (από 01.01.2013) των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στα εν λόγω άρθρα.

Είναι αυτονόητο ότι η μεταφορά αρμοδιοτήτων από την Κεντρική και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να συνοδεύεται από τους αντίστοιχους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους και τη σχετική υλικοτεχνική υποδομή.

Παράλληλα προτείνουμε: α) την επανασυγκρότηση της Δημοτικής Αστυνομίας (με τις αρμοδιότητες που είχε, με εκπαιδευμένο προσωπικό, με τους αντίστοιχους οικονομικούς πόρους και με τεχνικά μέσα) και β) την αναθεώρηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου της διαχείρισης του δικαιώματος των ΟΤΑ για απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας, με στόχο την

προστασία του παράκτιου περιβάλλοντος και της ταυτόχρονης ενίσχυσης των ΟΤΑ και της Τοπικής Ανάπτυξης.

4. ΕΠΑΝΑ–ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΠΟΛΥΕΠΙΠΕΔΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Προτείνουμε την επανα–οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων μεταξύ Κεντρικής και Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Περιφερειών – Δήμων με βάση τις αρχές της εγγύτητας, της επικουρικότητας, της αποτελεσματικότητας και της ολοκλήρωσης των διοικητικών ενεργειών και με κατεύθυνση τη μεγαλύτερη δυνατή αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και λειτουργιών, εξαντλώντας τα σχετικά όρια του Συντάγματος και της αντίστοιχης νομολογίας και με τελικό στόχο την **Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση**.

Η επανα–οριοθέτηση πρέπει να νομοθετηθεί μέχρι την 01.07.2017, σε όλες τις δημόσιες πολιτικές που ασκούνται σε εθνικό – περιφερειακό – τοπικό επίπεδο και δίως στις ακόλουθες :

- Αναπτυξιακός Προγραμματισμός (επικαιροποίηση του Νόμου 1622/1986 για τον Δημοκρατικό Προγραμματισμό).
- Διαχείριση των στερεών και των υγρών αποβλήτων.
- Διαχείριση των υδάτων.
- Διαχείριση των κινδύνων από φυσικές και τεχνολογικές καταστροφές – Πολιτική προστασία.
- Κοινωνική πολιτική και προώθηση της απασχόλησης.
- Παρακολούθηση της κατάστασης του περιβάλλοντος και εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου προστασίας του περιβάλλοντος (έδαφος, αέρας, θάλασσα), π.χ. έγκριση Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
- Εξοικονόμηση ενέργειας και αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.
- Χωρικός σχεδιασμός, βιώσιμη ανάπτυξη και πολεοδόμηση (Τοπικά Χωρικά Σχέδια και Πολεοδομικά Σχέδια Εφαρμογής, Υπηρεσίες Δόμησης, Τοπικά Κτηματολογικά Γραφεία κλπ).
- Αγροτική ανάπτυξη (προγράμματα ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών, αδειοδότηση και έλεγχος της λειτουργίας των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, διαχείριση των βοσκοτόπων, εποπτεία των ΤΟΕΒ κλπ).

- Αδειοδότηση της επαγγελματικής και της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- Διαχείριση των λιμένων, των μαρινών και των παράκτιων εγκαταστάσεων.

Ειδικά για το Χωρικό Σχεδιασμό και τις Ολοκληρωμένες Στρατηγικές Βιώσιμης Ανάπτυξης προτείνουμε και διεκδικούμε:

- Την ενεργοποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, την ολοκλήρωση και τη θεσμοθέτηση των αναθεωρούμενων 12 Περιφερειακών Χωροταξικών Σχεδίων και την άμεση αντιμετώπιση του θέματος για το Εθνικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό.
- Τη χρηματοδότηση των Τοπικών Χωρικών Σχεδίων.
- Τη δημιουργία τεκμηριωμένης βάσης δεδομένων σε επίπεδο δήμου.
- Την αποσαφήνιση και κωδικοποίηση του θεσμικού πλαισίου του συστήματος διοίκησης του Χωρικού Σχεδιασμού.
- Τη χρηματοδότηση και ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των Ο.Τ.Α. για το Χωρικό Σχεδιασμό.

Η ΚΕΔΕ σχεδιάζει την επαναλειτουργία του Προγράμματος ΧΩΡΟΣ, για να υποστηρίξει τους δήμους στην ολοκλήρωση του Πολεοδομικού Σχεδιασμού.

Είναι αυτονόητο ότι η μεταφορά αρμοδιοτήτων από την Κεντρική και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να συνοδεύεται από τους αντίστοιχους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους και τη σχετική υλικοτεχνική υποδομή.

Η προτεινόμενη επανα-οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων και η προώθηση της Πολεπίπεδης Διακυβέρνησης απαιτεί οπωσδήποτε τη συνεργασία των 14 συναρμόδιων Υπουργείων.

5. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑΣ

Για την ενίσχυση της οικονομικής αυτοτέλειας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προτείνουμε την αποκατάσταση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3852/2010, τη διεύρυνση της χρηματοδότησης των Δήμων από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και ιδιαίτερα από τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014–2020, τη σταδιακή απόδοση των «Παρακρατηθέντων» πόρων από το 2009 μέχρι σήμερα και την επιστροφή των πόρων που αφαιρέθηκαν από την Τοπική Αυτοδιοίκηση (φόρος ζύθου, πετρελαιοειδή κ.α.).

Ειδικότερα, για τη χρηματοδότηση της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014–2020, απαιτούμε να

διασφαλιστεί ένα οριζόντιο Πρόγραμμα, με πόρους ύψους τουλάχιστον 2 δις ευρώ, για τα έργα και τα προγράμματά της.

Όσον αφορά την αποτελεσματική αξιοποίηση από τους Δήμους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014–2020, προτείνουμε την εκπόνηση ενός Προγράμματος Τεχνικής Υποστήριξής τους, μέσω της διασφάλισης της διαχειριστικής επάρκειάς τους ως δικαιούχων και της ωρίμανσης των έργων και των δράσεών τους με χρηματοδότησή του είτε από την Τεχνική Βοήθεια, είτε ως διακριτού τμήματος του κάθε έργου.

Επίσης, προτείνουμε τη δημιουργία ενός Αναπτυξιακού Πολυτομεακού Προγράμματος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (όπως το «ΘΗΣΕΑΣ»), πενταετούς διάρκειας, το οποίο πρέπει να χρηματοδοτηθεί από τις χρηματοροές της νέας γενιάς παρακρατηθέντων, το εθνικό σκέλος του Π.Δ.Ε., το Πράσινο Ταμείο και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Στα πλαίσια χάραξης της στρατηγικής για την οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ προτείνουμε να ξεκινήσει ο διάλογος με το Κεντρικό Κράτος:

- ✓ για την ενίσχυση των Δήμων με νέες αποδόσεις από τα φορολογικά έσοδα της χώρας, καθώς και τη σημαντική αύξηση της χρηματοδότησής τους από το ΠΔΕ, έτσι ώστε τα ενοποιημένα έσοδα της Τ.Α. ως ποσοστό του ΑΕΠ από το 3,7% που είναι σήμερα, να φτάσουν στον διακηρυγμένο στόχο της Τ.Α. του 8%, με ταυτόχρονη μεταφορά νέων αρμοδιοτήτων,
- ✓ για τη Φορολογική Αποκέντρωση που θα διασφαλίσει την οικονομική αυτοτέλεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το πρώτο βήμα πρέπει να γίνει με τον Φόρο Ακίνητης Περιουσίας, που δεν μπορεί να έχει τα χαρακτηριστικά του ΕΝΦΙΑ. Θα πρέπει να είναι δικαιότερος, να λαμβάνει υπόψη του τις ιδιαιτερότητες κάθε Δήμου και κάθε γειτονιάς και να προωθεί την Τοπική Ανάπτυξη. Παράλληλα, θα πρέπει να προβλέπεται μηχανισμός αναδιανομής των εσόδων του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας.

6. ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΝΕΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Η ανάγκη για εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης των Δήμων είναι πολύ μεγάλη. Το θέμα αυτό δεν ενδιαφέρει μόνο τους Δήμους. Ενδιαφέρει και την Κεντρική Κυβέρνηση. Ο δανεισμός πρέπει να χρηματοδοτεί επενδύσεις, την ατμομηχανή της ανάπτυξης, μιας ανάπτυξης που προέρχεται και ξεκινά από τα κάτω, ως Τοπική Ανάπτυξη (ή Ενδογενής Ανάπτυξη) και στη κορυφή σωρεύει σημαντικά, κρίσιμα και αξιοποιήσιμα ποσά και έργα με άμεσα και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

Η λύση που προτείνουμε είναι :

1. Να αναλάβει η Τοπική Αυτοδιοίκηση τη διαχείριση των πόρων του Πράσινου Ταμείου που προέρχονται από την Τ.Α., για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την προστασία του περιβάλλοντος και
2. Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων να μετεξελιχθεί σε μία σύγχρονη Δημοτική Τράπεζα.

7. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Προτείνουμε τη μεταφορά, με ενιαία και συνολική διάταξη νόμου, των ακινήτων του Δημοσίου που δεν έχουν περιέλθει στο ΤΑΙΠΕΔ, στους αντίστοιχους Δήμους (όπως είναι τα στρατόπεδα στον αστικό ιστό τα οποία δεν λειτουργούν).

Για την αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας και των ακινήτων που θα περιέλθουν στους Δήμους, προτείνουμε την εξειδίκευση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση των εργαλείων συνεργασίας δημόσιου – ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ κλπ.) και την ενεργοποίηση και διεύρυνση του Προγράμματος ΥΠΕΣ– ΚΕΔΕ– ΕΕΤΑΑ, που αφορά στην επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Δήμων.

Για τη χρηματοδότηση της προετοιμασίας που απαιτείται για την προτεινόμενη αξιοποίηση (εκπόνηση μελετών, αδειοδοτήσεις, προκηρύξεις, διαγωνισμοί κλπ), προτείνουμε να χρησιμοποιηθεί το σχετικό ποσό του ΤΠ&Δ και πόροι του Πράσινου Ταμείου.

8. ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓ-ΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙ-ΚΟΤΗΤΑΣ

Αναγκαία προϋπόθεση για τη διεύρυνση του ρόλου των Δήμων στην παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας και στην υποστήριξη της επιχειρη-ματικότητας, είναι η θεσμική αναγνώριση της ουσιαστικής συμμετοχής των Δήμων, των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας:

- α) στο σχεδιασμό, οργάνωση και εφαρμογή των Προγραμμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης, περιλαμβανομένων και των συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014–2020 και
- β) στη χωροθέτηση, τη διοίκηση και τη λειτουργία των επενδύσεων τοπικής κλίμακας με περιφερειακή ή εθνική σημασία (λιμάνια, αεροδρόμια, εμπορευματικοί σταθμοί, επιχειρηματικά πάρκα κλπ), προκειμένου να

διασφαλίζονται οι αναγκαίες εξωτερικές οικονομίες και η σύνδεση των επενδύσεων αυτών με τα προγράμματα Τοπικής Ανάπτυξης.

Ειδικότερα όσον αφορά την υποστήριξη των επιχειρήσεων, προτείνουμε τη νομοθετική πρόβλεψη ενός νέου θεσμού προώθησης της Τοπικής Ανάπτυξης: του **Τοπικού Συμφώνου Προώθησης της Επιχειρηματικότητας**, που θα έχει ως αντικείμενο την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας και δυνητικούς εταίρους τον Δήμο, το Επιμελητήριο και τους Συλλογικούς φορείς των επιχειρήσεων της περιοχής, το Εργατικό Κέντρο, μεγάλες επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του κοινωνικού τομέα της οικονομίας.

9. ΟΙ ΔΗΜΟΙ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Προκειμένου να αναλάβουν οι Δήμοι τη διοίκηση του Τοπικού Κοινωνικού Κράτους, εκτός από τη μεταφορά των συγκροτημένων δομών και των αρμοδιοτήτων που προβλέπουμε στα Κεφάλαια 1 και 3, προτείνουμε και τα ακόλουθα :

- **Να διασφαλιστεί η διατηρησιμότητα των κοινωνικών δομών και υπηρεσιών από Ευρωπαϊκούς και Εθνικούς πόρους.**
- Με χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ 2014–2020 και με Εθνικούς Πόρους να κατασκευαστούν οι νέες τοπικές κοινωνικές υποδομές (παιδικοί σταθμοί, ΚΗΦΗ, ΚΔΑΠ ΜΕΑ κλπ).
- Η εφαρμογή όλων των κοινωνικών προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο να υλοποιείται από τον αντίστοιχο Δήμο ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις με διαδημοτικές συνεργασίες και συνεργασία με άλλους τοπικούς φορείς υπό την αιγίδα του Δήμου.
- Κάθε Τοπικό Σύμφωνο Προώθησης της Επιχειρηματικότητας να συνοδεύεται από ένα Τοπικό Σχέδιο Προώθησης της Απασχόλησης (ΤΟΠΣΑ), με διευθύνοντα εταίρο τον Δήμο ή τους Δήμους της αντίστοιχης περιοχής.

10. ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Για τη «βελτιστοποίηση των ανθρώπινων πόρων» στην πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση προτείνουμε :

- Νέο «Σύστημα προγραμματισμού των ανθρώπινων πόρων» για την έγκαιρη κάλυψη των κενών σε προσωπικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Σύστημα κινητικότητας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση που θα στηρίζεται στο «Σύστημα προγραμματισμού των ανθρώπινων πόρων».
- Σύγχρονο σύστημα αξιολόγησης των επιδόσεων των υπηρεσιών και των υπαλλήλων (και όχι μόνο των υπαλλήλων).
- Νέοι σύγχρονοι Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας.
- Επιλογή των προϊσταμένων των οργανικών μονάδων με αντικειμενικό και αξιοκρατικό σύστημα και με στόχο τη συγκρότηση «Σώματος διευθυντικών στελεχών».
- Συνεχιζόμενη κατάρτιση των υπαλλήλων, όχι μόνο με σεμινάρια, αλλά κυρίως με τηλε-εκπαίδευση και κατάρτιση κατά την εργασία τους (on the job training), συνδεδεμένη με τις προγραμματιζόμενες δράσεις διοικητικής μεταρρύθμισης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- Βελτίωση των συνθηκών εργασίας των υπαλλήλων και της υλικοτεχνικής υποδομής των υπηρεσιών, με εφαρμογή και των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας.

Ειδικότερα όσον αφορά το επίκαιρο ζήτημα της Κινητικότητας χρειάζονται και **οικονομικά κίνητρα** στους μετατασσόμενους και στους αποσπώμενους υπαλλήλους, προκειμένου να καλύψουν τις πραγματικές πρόσθετες οικονομικές ανάγκες τους για τη διαμονή, τη διαβίωση και τις μετακινήσεις τους στις απομακρυσμένες-παραμεθόριες περιοχές και στους μικρούς ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους. Επίσης, θεωρούμε απολύτως αναγκαίο να προβλέπεται η **σύμφωνη γνώμη του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του Δήμου για τη μετακίνηση των υπαλλήλων του.**

Σε κάθε περίπτωση το Πρόγραμμα Υποστήριξης Εφαρμογής της Μεταρρύθμισης πρέπει να έχει ως απολύτως αναγκαίες προϋποθέσεις:

- τη στελέχωση των Δήμων με προτεραιότητα στο εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό (όπως έγινε με τον «Καποδίστρια» και δεν έγινε με τον «Καλλικράτη») και
- την κάλυψη των αναγκών των μικρών ορεινών και νησιωτικών Δήμων.

11. Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΠΥΛΩΝΕΣ

Για την προώθηση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης προτείνουμε :

- Στο πλαίσιο της σχεδιαζόμενης Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής, η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση να στηρίζεται σε τρεις ισότιμους πυλώνες την Κεντρική Διοίκηση, τις Περιφέρειες και τους Δήμους.
- Την άμεση έναρξη της υλοποίησης του «Προγράμματος Οργάνωσης και Λειτουργικού Εκσυγχρονισμού των 13 Περιφερειών και των 325 Δήμων», που χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα» 2014–2020.
- Να υποστηριχθεί η ΚΕΔΕ από όλα τα αρμόδια Υπουργεία, προκειμένου να αξιοποιηθεί η σύγχρονη τεχνολογική υποδομή που διαθέτει πλέον στο G-Cloud του Υπουργείου Οικονομικών και στο Κέντρο Διαλειτουργικότητας αυτού, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, για τον εμπλουτισμό των υπηρεσιών τους προς τους Δήμους και ειδικότερα: τον υπολογισμό του τέλους παρεπιδημούντων, τα στοιχεία του Εντύπου Ε1 και του Εντύπου Ε9, τα στοιχεία των κατόχων οχήματος, το ηλεκτρονικό παράβολο, το μητρώο φυσικών και μη φυσικών προσώπων κλπ., με βάση τον πίνακα των υπηρεσιών που έχουν ήδη χρηματοδοτηθεί από το ΕΣΠΑ 2007-2013 και έχουν ενταχθεί στο ανωτέρω Κέντρο Διαλειτουργικότητας.
- Την άμεση προώθηση πιλοτικής εφαρμογής υποστήριξης των μικρών ορεινών και νησιωτικών δήμων, προκειμένου να διασφαλιστεί ψηφιακά η αποτελεσματική εσωτερική λειτουργία τους και η βέλτιστη παροχή υπηρεσιών στους πολίτες.
- Τη μετεξέλιξη σε σύγχρονη, της ασύγχρονης πλατφόρμας ενημέρωσης και εκπαίδευσης αιρετών και υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. και την υποστήριξη της δημιουργίας μόνιμου μηχανισμού καινοτομίας στους δήμους, που θα βασίζεται στην κινητοποίηση και ενεργό συμμετοχή των πολιτών, των στελεχών των δήμων και της πολιτικής ηγεσίας, μέσα από δημιουργικούς διαγωνισμούς καινοτομίας (hackathon).

12. ΕΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΥΣ ΟΡΕΙΝΟΥΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Προτείνουμε το σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός Ειδικού Προγράμματος για τους μικρούς ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους, το οποίο θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα τρία κεφάλαια :

1. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Προτείνουμε την εκπόνηση ενός «οριζόντιου» κανονιστικού πλαισίου που θα εισάγει στην ισχύουσα νομοθεσία, που αφορά το σύνολο των ασκούμενων σε τοπικό επίπεδο δημοσίων πολιτικών, ειδικές ρυθμίσεις υπέρ των μικρών ορεινών και νησιωτικών περιοχών και τις σχετικές αρμοδιότητες και πόρους στους αντίστοιχους Δήμους.

2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Προτείνουμε, στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Προγράμματος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (όπως το «ΘΗΣΕΑΣ»), να περιλαμβάνεται ειδικό κεφάλαιο για τους μικρούς ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους, που θα αφορά την προμήθεια του εξοπλισμού, την πραγματοποίηση των επενδύσεων και την επιδότηση των λειτουργιών που θα συμβάλλουν στην άρση της απομόνωσής τους (μεταφορικό ισοδύναμο, επιδότηση ανταποδοτικών υπηρεσιών αραιοκατοικημένων περιοχών, δράσεις πολιτικής προστασίας κλπ), καθώς και για τη στήριξη των νησιών που έχουν επιβαρυνθεί από το προσφυγικό και των ορεινών περιοχών που έχουν προαναχωρησιακά κέντρα.

3. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Προτείνουμε την υπογραφή Προγραμματικής Σύμβασης της ΚΕΔΕ με το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης και το Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής για τη διασφάλιση της διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης των λειτουργιών των μικρών ορεινών και νησιωτικών Δήμων, με αξιοποίηση και των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Εκτός του εγκεκριμένου ειδικού προγράμματος τηλε-υποστήριξης των 85 μικρών ορεινών και νησιωτικών Δήμων, προτείνουμε να χρηματοδοτηθούν και άλλα ανάλογα προγράμματα (τηλε-ιατρικής, ωρίμανσης έργων για το ΕΣΠΑ, επίλυσης του προβλήματος των ευρυζωνικών υποδομών στις «λευκές περιοχές» κλπ).

Δ Ρ Α Σ Ε Ι Σ Κ Α Ι Π Ρ Ω Τ Ο Β Ο Υ Λ Ι Ε Σ Τ Η Σ Κ Ε Δ Ε

Το Τακτικό Συνέδριο 2016 της ΚΕΔΕ, προκειμένου να κατοχυρώσει και να διευρύνει το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αποφάσισε τις ακόλουθες δράσεις και πρωτοβουλίες της ΚΕΔΕ :

- Η ΚΕΔΕ να προετοιμάσει πρόταση για τη Συνταγματική Αναθεώρηση, με τις ρυθμίσεις που θα υιοθετούν τις επιταγές του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, θα κατοχυρώνουν την οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και θα ενισχύουν το ρόλο της στην Ανάπτυξη και την Κοινωνική Συνοχή.
- Η ΚΕΔΕ διεκδικεί και απαιτεί την εκπόνηση Ολοκληρωμένου Εθνικού Επιχειρησιακού Προγράμματος για τη διαχείριση του προσφυγικού – μεταναστευτικού ζητήματος, στο οποίο θα προβλέπεται η ισότιμη συμμετοχή της. Το Πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να διασφαλίζει ότι:
 - α) Οι δήμοι θα έχουν αποφασιστικό και όχι γνωμοδοτικό ρόλο στην επιλογή των χώρων φιλοξενίας.
 - β) Οι δήμοι θα έχουν τη δυνατότητα διαχείρισης Εθνικών και Κοινοτικών Πόρων με διαφάνεια, ευελιξία, ταχύτητα και αποτελεσματικότητα, ακόμη και αν αυτό απαιτεί αλλαγή του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου.
 - γ) Οι διαδικασίες των προσφυγικών εισροών και των αιτήσεων παροχής ασύλου, θα βελτιωθούν και θα επιταχυνθούν.
- Η ΚΕΔΕ να επιδιώξει τη συστηματική συνεργασία της με την ΕΝΠΕ, με στόχο τη διεύρυνση του ρόλου της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Πολιτειακό σύστημα της χώρας και τη συνεργασία των αρμοδίων οργάνων τους με στόχο την αποσαφήνιση των πεδίων δράσης και των αρμοδιοτήτων Δήμων και Περιφερειών και την από κοινού διεκδίκηση προς την Κεντρική Διοίκηση της κατοχύρωσής τους και της διασφάλισης των αναγκαίων οικονομικών και ανθρώπινων πόρων.
- Οι εκπρόσωποι της ΚΕΔΕ στην Επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών για την Αναθεώρηση του «Καλλικράτη» να προτείνουν τις μεταρρυθμίσεις της παρούσας Απόφασης (θεσμικές και οικονομικές) και η ΚΕΔΕ να διεκδικήσει με κάθε πρόσφορο μέσο την υιοθέτησή τους και ένα Πρόγραμμα Υποστήριξης της Εφαρμογής τους με διασφαλισμένους πόρους. Σε διαφορετική περίπτωση, αν δεν γίνουν αποδεκτές οι θέσεις της ΚΕΔΕ, το Συνέδριο εξουσιοδοτεί το Δ.Σ. Α) να αποφασίσει την αποχώρηση από την αρμόδια επιτροπή και να διακόψει κάθε διάλογο. Β) Να προχωρήσει σε ενημέρωση, σε συνεργασία με τις ΠΕΔ, των τοπικών κοινωνιών και να αποφασίσει σε συνεργασία μαζί τους να προχωρήσει σε κάθε πρόσφορη μορφή αντίδρασης όπως π.χ. τη διοργάνωση τοπικών δημοψηφισμάτων.
- Η ΚΕΔΕ να αναλάβει την πρωτοβουλία να ενημερώσει τα κοινοβουλευτικά πολιτικά κόμματα και τους πολίτες των τοπικών κοινωνιών, επιδιώκοντας

την ευρύτερη δυνατή πολιτική και κοινωνική συναίνεση στις προτεινόμενες 12 Μεταρρυθμίσεις –Τομές για ένα Ισχυρό Επιτελικό Κράτος με ενισχυμένο το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ανάπτυξη και την Κοινωνική Συνοχή.